

מחר תשלם יותר בעד הכבד הקפוא

אפרים איליו השתלט על כל יבוא הכבד לארץ

הממשלה חיסלה את התחרות ויצרה מונופול

מן ה"לארץ" אל הכבד

הדרושה לארץ היתה מקשה עליו מבחינה כספית וגם היתה, בסופר-שלידבר מעלה את המחירים: עשרה יבואנים, שכל אחד מהם מנסה לקנות 1500 טון כבד, יוצרים ביקוש של 15,000 טון — ואין זה חשוב שבסופו של דבר יקנו בכליזאת רק את ה-1,500 טון אליהם התכוונו ברצינות. בשוק כל-כך מצומצם כמו זה של חלקי הפנים הכשרים — הדבר כלל אינו אפשרי. כל הייצור בתו"ל אינו מספיק גדול כדי לשמש מטרה למשחק הפוקר המוצע עתה על ידי משרד המסחר והתעשייה.

הממשלה

יוצרת מונופול

ה מצב כרגע הוא, שבינתיים משתמחיים שיש סחורי הלשון והכבד ברשימות היבוא שכבר בידיהם ושלא בוטלו. משרד

קשים לא ירקייע שחקים. הגדול מבין ה-יבואנים היתה מחלקת סחר-החוץ של המשבר המרכזי.

הענינים התנהלו, עד לפני מספר חודשי-שיים, על מיינוחות. האזרח הישראלי לא נהנה, כמו בן, מהעובדה שתחרות המסחר גרמה להורדת-מה במחיר הקנייה. שכן עד אשר הגיע הכבד ארצה, הוטלו עליו מיני מכסים, תשלומי-חובה וכו', אשר גרמו לכך שמחירו הסופי, על דלפק האטליו, היה פי שלוש וחצי מן המחיר הסיטוני בתו"ל. ואם כי אין להפריש ענק זה כל הצדקה, התרגלו אליו כולם, ראו בו דבר נורמאלי. ביחס למוצרים אחרים, היה המחיר עדיין סביר. אולם בימים אלו התעוררו פתאום יבואני הכבד הוותיקים לעובדה המצערת ש-איליו, שגילה בזריזותו המסחרית את שדה הפעולה החדש, הספיק לקנות למעלה מ-1500 טון כבד — יותר מן היבוא השנתי לישראל — ולמעשה השתלט בכך על השוק.

הוא עשה זאת בהבטיחו למוכרים תשלום על פי מחיר הבורסה לבשר ביום המסירה — בלוויית תוספת כשורות של 70 אגורות לקילו. היתה זו מחשבה נכונה: לא חשוב באיזה מחיר הוא יקנה את הכבד — ברגע שכל הסחורה תהיה בידו בלבד, הוא יוכל לדרוש מהצרכן הישראלי כל מחיר שהוא.

הפקיד רוצה להיות

איש עסקים

ב שוב זה התערב לאור בניו יורק, זה זומן היתה העובדה, שמתנהל ב-בשר חלקי פנים מסחר נורמאלי שלא באמצעותו — לצנינים בעיניו.

מיהו לאור זה? בהיותו מנהל החטיבה לסחר ממשלתי במשרד המסחר והתעשייה, הכשיל בזמנו את הרעיון שסיטונאי-החברות את בארץ יקנו את הגרעינים הדרושים למשק המדינה בעצמם, יחסכו בכך החוקת-מנגנון יקר, בלתי מקצועי ומיותר בארצות-הברית. (646,000 ל"י בשנת הכספים הבאה עלינו לרעה). באחד מביקוריו האחרונים בארגנטינה, אמר לאור שרק פקיד הממי-שלה מסוגלים לשרת את האינטרסים של הקהל הישראלי בנאמנות.

זהו לאור — ועתה באה לידו ההזדמנות לה ציפה. הוא הריץ ארצה דו"ח בו הדגיש שפעולתו של איליו תעלה למשק המדינה הוצאה מיותרת לגמרי במסבחי-חוף (דבר נכון כשלעצמו), המליץ להעביר את כל האחריות לקניית חלקי-הפנים למשרדו הוא.

סילוק כל

המתחרים

ע צה זו לא נתקבלה בירושלים — ייתכן מכיוון שבראש המשרד עומד עתה איש גח"ל, יוסף ספיר, שבחודאי אין לצפות ממנו לפעול לקראת הלאמה של ענף מסחר שלם.

אך מכיוון שפסור בלא-כלום אי-אפשר, המציא אחד מגאוני הדור העובדים במש-רד המסחר והתעשייה שיטת מסחר שלמה חדשה. לפיה ייערך מיכרו בין יבואני-חל-קיהפנים — ורק אחד מהם, אשר יוכיח שיקבל את הסחורה זול מרעיו, יזכה ב-רשיון יבוא. האחרים יצטרכו, אם ירצו בכך, לקנות את סחורתם אצלו.

אילו הפעילו שיטה כזו בשוק שיש בו עורסים עצומים של סחורה למכירה, ניתן היה אולי להשתמש בה לזמך-מה — אם כי גם זה קשה לתאר. העובדה שכל יבואן יצטרך להתקשר בחו"ל על כל הכמות

בשר בקר קפוא. בשר זה, אשר בא רובו ככולו מאמריקה הלטינית, הוא מאיכות ירודה ביותר. אין זו אשמת הארגנטינאים. אין זו גם אשמתן של חברות הבשר האמריקאיות הענקיות — כגון סופס — הפועלות ב-ארצות אלה והמפיקות את הבשר עבור ישראל.

הממשלה אשמה

במחיר היקר

ר אשם הוא במשלחת הקניות של משרד המסחר והתעשייה בניו-יורק, אשר אחד מתפקידיה לקנות את הבשר הזה.

מר מנחם לאור, העומד בראש המשלחת הזאת, אינו סבור שיש להגיש לאזרח ה-ישראלי בשר טוב — אלא בשר זול. ובשר זה, עד שהוא מגיע לאיטליו, כבר אינו לא טוב ולא זול. הסיבה: הפרות הזקנות שנשחטות, כשר למהדרין, כמו בן, בכאמפאס הארגנטינאים, הן שמנות ובשרן קשה. יעדו של בשר זה בשוקי העולם הוא בדרך כלל ההמבורג המפורסם (כעין זימף בארצנו).

אולם בארץ משווקים בשר זה כמו ש-הוא, ועד שמסירים ממנו את השומן וה-גידים, הוא מתייקר ומתקרב במחירו יותר ויותר למחיר של בשר טרי — שגם הוא לא תמיד מאיכות מעולה. מה פלא, איפוא, שעקרת-הבית הישראלית מבכרת נתחים שהם בשר ללא תוספות — כגון הכבד או הלשון? בסופו של דבר, המנה אינה יקרה יותר, ובדרך כלל טעמה משובה.

עגלי

ופרות הזהב

ע פם הופעתם בשתי האמריקות של סותרים ישראלים אשר ביקשו לקנות כבד ולשון, התגלה שמחיר מוצרים אלה, כאשר הם כשרים, גבוה. אין לכך כל סיבה הגיונית: השיטה הכשרה אמנם יקרה מאד, אך יוקר זה מחולק על כל הפרה. עורות של בהמות כשורות, למשל, נמכרים בדיוק באותו מחיר כמו עורות של בהמות רגילות, וגם אלו היו מייקר רים את חלקי הפנים באותו יחס שבו יקר יותר הבשר הכשר, היתה, תוספת הכשורות צריכה להסתכם ב-10 אגורות לקילו בארגנטינה, וב-20 אגורות בארצות-הברית. למעשה קפצה "תוספת הכשורות" הזאת הרבה מעל זה והגיעה, לפני כחצי שנה, ל-40 אגורות הק"ג.

הסיבה: מוכרי הבשר היהודיים בחו"ל גילו מהר מאד שיש כאן לפניהם שדה פעולה מסחרי פורה מאד. כמות הבשר הכשר המיוצרת בחו"ל — ולא סתם כשר, אלא כשר גם לפי מושגיו הרבננים הישראלית — מצומצמת למדי. כמות ה-כבדים והלשונות מצומצמת עוד יותר, כמו-בן. מדינת ישראל נותנת רשיונות יבוא רק למוצרי בשר כשרים. המצב אידיאלי ממש עבור מספר המוכרים המצומצם של ה-מצרך הזה.

אילין כובש השוק

במיבצע בזק

ע ד כה עמדו מוכרים אלה מול מס-פר מסויים של יבואנים ישראלים, אשר התחרו בינם לבין עצמם. תחרות זו שמרה על כך שמחיר חלקי-הפנים המבו-

ל פני מספר חודשים הופיע לפתע גורם חדש בשוק הבשר האמריקאי וה-ארגנטינאי: לא היה זה מומחה לבשר דקא, שהסתובב בין הספקים והציע להם מחירים, שעלו באופן ניכר על מה שקיב-לו עד אז מלקוחותיהם הוותיקים. היתה זה מומחה לעסקים, אשר הוכיח כבר מספר פעמים בעבר שהוא יודע יפה

יבואן-בשר אילין

ממכונות קלות — לבשר כבד

מאד נוצל את מירקם הסחר והפרוטקציה הישראלית המיוחדת במינו. הוא לא פעל בשמו, אלא בשם החברה שוקים, לאחר שמפעלו הקודם פשט את הרגל. שם החברה היה אשור בע"מ, ושם האיש — אפרים אילין. אילין לא היה השם המפורסם היחיד בעסק: המנהל ה-כללי של חברתו היה משה סרדינס מיר-דענו, ח"כ לשעבר ובעל עסקים פרטיים וציבוריים רבים מאוד. וגם בעל קשרים טובים עם המערך, כמו בן.

מה הביא את אילין לעסק חדש זה, לאחר שסיים את תפקידו כיוצרן מכוניות-התשובה פשוטה: הוא גילה שוה עסק זהב.

למה דווקא

כבד?

א חד ממאכלי הבשר שהתחבבו ב-שנים האחרונות על אזרחי ישראל הם לשונות-בקר וכבד-בקר. מספר הפרות וה-שחורים הנשחטים בארץ אינו גדול במיוחד — קצת פחות מ-80 אלף ראש ב-1969. הייצור של כבד-בקר ולשונות-בקר הסתכם, איסוא, באלף טונות בערך. את היתר — ל-מעלה מ-2200 טונות — היה צריך לייבא מחו"ל.

אחת הסיבות לכך שאזרחי ישראל צר-כו כמויות כה גדולות של חלקי פנים אלה נעוצה במדיניות הממשלתית של יבוא

ח"כ ישעבר סרדינס

מהכנסת — לאילין

המסחר והתעשייה אינו מאריך רשיונות אלה, אינו מסכים לבצע בהם שינויים וגם אינו נותן רשיונות חדשים. השיטה החד-שה כנראה תופעל — והמחיר לצרכן יעלה. ברור שעשוי גם להוצר מחסור בכבד וכ-לשון בארץ.

אפרים אילין, שאיים בבג"ץ כאשר הור-דעו על הפעלת השיטה החדשה, נוכח אחרי שיחה בירושלים שהשד אינו נורא כל כך בשבילו. הוא יצא בימים אלה ל-ארצות-הברית, להמשך ניהול המסחר. אילין אינו נבהל מעליית מחיר המוצר — כסף לא חסר לו. יש להניח שמרבית הסכום שקיבל עבור מפעל ההרכבה של מכוניות בחיפה (18 מיליון ל"י, מה חלק גדול במענק ממשלתי) נמצא עדיין ב-שליטתו. במידה רבה מאד של הציון טען, שאם מדינת ישראל נתנה לו את הכסף, עליה גם לאפשר לו להשתמש בו. מה שאינו כליכך מובן הוא — למה בשל כך חייבת עקרת-הבית הישראלית לשלם יותר עבור הכבד והלשון שברצונה לקנות.